

محل مهر یا امضا مدیر ساعت شروع : وقت امتحان : ۸۰ دقیقه تعداد برگ : ۳ صفحه برگه پاسخنامه نیاز دارد : بلی خیر •	بسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان اداره آموزش و پرورش دبیرستان	سوال امتحان درس : فارسی (۱) رشته : تجربی ریاضی انسانی پایه : دهم نیمسال اول سال تحصیلی تاریخ امتحان :
--	--	---

نام و نام خانوادگی : نام پدر : شماره صندلی : نام دبیر :

بارم	نمره به عدد :	نمره به حروف :	مصحح :	ردیف									
۱,۵			<p style="text-align: center;">قلمرو زبانی (۷ نمره)</p> <p>معنی واژه های مشخص شده را بنویسید:</p> <p>الف (در حال سی دینار فرستاد</p> <p>ب (و سحر در کنار پیشه ای خفته</p> <p>ت (بالای پله ها ایستاده بود و بر و بر نگاه می کرد</p> <p>ث (سهمگنی نادره جوشنده ای</p> <p>ج (هم فرقت بود و وصلت</p>	۱									
۱/۵			<p>غلط هلائی املایی را بیابید و درست آنها را بنویسید.</p> <p>« باد سبا و نسیم-محراب نماز_حامل سرمایه_قرابت و خویشتاوندی_مدحوش و سرگشته_حزیض و پستی_حقه و جعبه_رستن از مخصمه انهار و جویها غرض و وام صدیق و راستگو دلاک و غیم صاف و صادق صداقت و ادوات.</p>	۲									
۰/۵			<p style="text-align: center;">دستور (۴ نمره)</p> <p>نوع حذف در عبارات زیر را مشخص کنید.(با مشخص کردن نوع واژه حذف شده)</p> <p>الف)داریوش گفت:«از بهرام چه خبر؟».</p> <p>ب)زیرا در میان دو ضد جمع بود: هم محنت بود هم شادی.</p>	۳									
۰/۵			<p>نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.(نهاد.قید.متمم.مفعول)</p> <p>دیروز احمد خرگوشی را از پهلو نقاشی کرد.</p>	۴									
۰/۵			<p>در بیت زیر واژه مشخص شده ه نوع ضمیری دارد؟نقش دستوری آن را بنویسید.</p> <p>چو گقتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ؟</p> <p>ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد</p>	۵									
۱			<p>جدول زیر را کامل کنید .</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="width: 33%;">مضارع اخباری</td> <td style="width: 33%;">ماضی نقلی</td> <td style="width: 33%;">مصدر</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td>شنیدن</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td>خوردن</td> </tr> </table>	مضارع اخباری	ماضی نقلی	مصدر			شنیدن			خوردن	۶
مضارع اخباری	ماضی نقلی	مصدر											
		شنیدن											
		خوردن											
۱			<p>برای واژه های زیر یک مترادف و یک هم خانواده بنویسید.</p> <p>نقاشی : مترادف ( ) هم خانواده ( )</p> <p>معلم: مترادف ( ) هم خانواده ( )</p>	۷									

۰/۵	در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد	۸
۱	قلمرو ادبی (۵ نمره) نویسنده آثار زیر را بنویسید . گلستان : الهی نامه: ارزیابی شتاب زده : اسرار التوحید:	۹
۰/۵	در بیت زیر مجاز را مشخص کنید : سر و زر و دل و مال و جانم فدای آن یاری که حق صحبت اهل وفا نگه دارد.	۱۰
۱/۵	ابیات زیر را کامل کنید . الف (..... چون عشق حرم باشد،سهل است بیابانها ب (همه در این امیدم که نسیم صبحگاهی پ (به جز از علی که آرد پسری ابوالعجائب	۱۱
۰/۵	واژه مشخص شده دارای چه آرایه ای می باشد ، آن را بنویسید. وقتی دل شیدایی می رفت به بوستان ها بی خویشتم کردی بوی گل و ریحان ها	۱۲
۰/۵	دو آرایه در بیت زیر مشخص کنید چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم که لسان غیب خوش تر بنوازد این نوا را	۱۳
۱	با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید . " بدان که قرآن مانند است به بهشت جاویدان ، در بهشت از هرگونه نعمت و در قرآن هزاران گونه پند و حکمت است." الف (آرایه سجع بین کدام کلمات است ؟ آنها را بنویسید. ب (" مشبه " و " مشبه به " را مشخص کنید. مشبه: ..... مشبه به :	۱۴
۲	قلمرو فکری (۸ نمره) معنا و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف (روزی به در آن گرمابه شدیم که ما را در آن نگذاشتند. ب (و اندر همه کاری داد از خویشتن بده. که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی است. پ (برادران یوسف چون او را زیادت نعمت دیدند و یعقوب را بدو میل و عنایت دیدند آهنگ کید و مکر و عداوت کردند. ت (چون به بصره رسیدیم از برهنگی و عاجزی به دیوانگان مانده بودیم و سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم.	۱۵
۲	اشعار زیر را به نثر روان امروزی برگردانید . الف (هر آنکه جانب اهل وفا نگه دارد خداش در همه حال از بلا نگه دارد	۱۶

	<p>ب) بر تیر جورتان به تحمل سپر کنیم</p> <p>پ) ابر ز من حامل سرمایه شد</p> <p>ت) بر تالایی از خون خویش / در گذرگه تاریخ ایستاده ای / با جامی از فرهنگ / و بشریت رهگذار را می آشامی</p> <p>تا سختی کمان شما نیز بگذرد</p> <p>باغ ز من صاحب پیرایه شد</p>	
۰/۵	<p>مقصود از رمه و شبان در بیت زیر چیست؟</p> <p>ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع</p> <p>این گرگی شبان شما نیز بگذرد</p>	۱۷
۰/۵	<p>مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید .</p> <p>هر آنکه جانب اهل وفا نگه دارد</p> <p>خدایش در همه حال از بلا نگه دارد</p>	۱۸
۰/۵	<p>بیت زیر به کدام رخداد اشاره دارد و کدام ویژگی حضرت علی را بازگو می کند؟</p> <p>« به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من</p> <p>چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا</p>	۱۹
۱/۵	<p>با توجه به بیت های زیر به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد</p> <p>وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب</p> <p>هم رونق زمان شما نیز بگذرد</p> <p>بر دولت آشیان شما نیز بگذرد</p> <p>آب اجل که هست گلو گیر خاص و عام</p> <p>بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد</p> <p>چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد</p> <p>بیداد ظالمان شما نیز بگذرد</p> <p>الف) ردیف و قافیه را در بیت نخست بیابید.</p> <p>ب) دو اضافه تشبیهی در بیت های بالا بیابید.</p> <p>پ) قالب این سروده چیست؟</p> <p>ت) کدام بیت به آیه "کل نفس ذائقه الموت" اشاره دارد؟</p> <p>ث) در ابیات بالا یک تضاد بیابید.</p>	۲۰
۰/۵	<p>پیام اصلی بیت زیر چیست؟</p> <p>بر تیر جورتان به تحمل سپر کنیم</p> <p>تا سختی کمان شما نیز بگذرد</p>	۲۱
۰/۵	<p>مفهوم کنایی عبارت « علم کند» در بیت زیر چیست؟</p> <p>به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب</p> <p>که علم کند به عالم شهدای کربلا را</p>	۲۲